

ЗАСТОСУВАННЯ КАНІСТЕРАПІЇ У РІЗНИХ СФЕРАХ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ

Метод каністерапії (dog-assisted therapy) відноситься до тваринної терапії (animal assisted therapy) і є методом впливу, який здійснюється фахівцями медиками, психологами за участі собак.

Війна в Україні стимулювала розвиток сфери психотерапевтичної допомоги, проте наукових публікацій про застосування каністерапії залишається вкрай мало. Метою дослідження є аналіз зарубіжного досвіду каністерапії, пошук відповіді на питання, в яких випадках каністерапії може бути корисною, з якими категоріями клієнтів працює каністерапевт?

Австралійська команда вчених, на чолі з J.Perkins приходять до висновків, що каністерапія має позитивний вплив на людей похилого віку з деменцією. Ці позитивні ефекти проявляються у зменшенні збудження, покращенні соціальної поведінки хворих під час контакту з собакою [3]. Група вчених з Перу (Zafra-Tanaka J.H. та ін), що також досліджували цю тему, більш стримані в своїй оцінці. За результатами мета-аналізу 10 клінічних досліджень, вони приходять до висновку, що каністерапія не має впливу на повсякденну діяльність пацієнтів, збудження, якість життя і когнітивні порушення, але має сприятливий ефект при апатії [5].

Є масив наукових даних, в якому розглядається вплив каністерапії на пацієнтів з розладами аутистичного спектру, як дорослих так і дітей. С.Wijker та колеги в результаті рандомізованого контрольованого експерименту приходять до висновку, що терапевтичні заняття з собаками можна використовувати для зменшення стресу та симптомів агорафобії, а також для покращення навичок соціальної обізнаності та спілкування у дорослих із розладами аутистичного спектру з нормальним або високим інтелектом [4]. Результати цікавого дослідження представлені в роботі М. London та колег. Вони дослідили оцінку батьків щодо впливу занять каністерапії на їхніх дітей з РАС методом глибинного інтерв'ю. Батьки повідомляли, що присутність собак сприяла залученню, позитивним емоціям (радості) та збільшенню мотивації їхніх дітей. Також це сприяло покращенню спілкування дитини з іншими людьми та собакою, регуляції поведінки [2].

Також увагу привертають дослідження, що висвітлюють вплив каністерапії на дітей з вадами опорно-рухового апарату, з розумовими

вадами (на прикладі дитячого церебрального паралічу). У пілотажному дослідженні група іспанських науковців (L. Lobato Rincón та ін) встановили, що заняття з собакою допомагають дітям, покращити свій постуральний контроль (регуляцію положення тіла в просторі), око-моторну координацію, вираження відчуттів і почуттів, спонтанну взаємодію, автономію та впевненість. Автори зауважують, що результати потрібно сприймати з обережністю, потрібні подальші дослідження з підбором експериментальної та контрольної груп [1].

Позитивний вплив каністерапії на добробут, здоров'я пацієнтів, що потребують психологічної допомоги і підтримки, зафіксований в багатьох дослідженнях. Хоча в роботі висвітлені три сфери застосування каністерапії, її можливості набагато ширші, що може послужити основою для подальших розвідок у цій темі.

Список літератури

1. Lobato Rincón, L. L., Rivera Martín, B., Medina Sánchez, M. Á., Villafaina, S., Merellano-Navarro, E., & Collado-Mateo, D. (2021). Effects of dog-assisted education on physical and communicative skills in children with severe and multiple disabilities: A pilot study. *Animals*, 11(6), 1741.

2. London, M. D., Mackenzie, L., Lovarini, M., Dickson, C., & Alvarez-Campos, A. (2020). Animal assisted therapy for children and adolescents with autism spectrum disorder: Parent perspectives. *Journal of autism and developmental disorders*, 50, 4492-4503.

3. Perkins, J., Bartlett, H., Travers, C., & Rand, J. (2008). Dog-assisted therapy for older people with dementia: A review. *Australasian journal on ageing*, 27(4), 177-182.

4. Wijker, C., Leontjevas, R., Spek, A., & Enders-Slegers, M. J. (2019). Process evaluation of animal-assisted therapy: Feasibility and relevance of a dog-assisted therapy program in adults with autism spectrum disorder. *Animals*, 9(12), 1103.

5. Zafra-Tanaka, J. H., Pacheco-Barrios, K., Tellez, W. A., & Taype-Rondan, A. (2019). Effects of dog-assisted therapy in adults with dementia: A systematic review and meta-analysis. *BMC psychiatry*, 19(1), 1-10.

*Науковий керівник: Анжеліка КОКАРЄВА,
канд. пед. наук, професор*